

Nro. 6.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 19-dik napján 1796.
esztendőben.*

B é c s.

A' közelebb múlt vasárnapon avattatott bé Császárné ö Felsége gyermek ágyának el-töitése után az udvari templomban; ekkor mutat-tatott bé a' Császári palotában fel gyülekezett úri asszonyoknak a' Frantzia Királyi hertzeg asszony is.

Hadi és Békességes Környüállások.

Ugy láttzik, hogy 3 hónapokig tartó fegy-ver szünésre léptek a' két hadakozó ármadiák. Erről a' történetről ekként szöll egy *Ehrenbreit-steini* Januariusnak 5-kén költ levél: „Tegnap, *ágymond*, különös conferentziát tartott *Gr. Hadik*

Cs. K. Generális *Colard* Fr. divisionális Generálissal, mellyre a' tudva lévő fegyver szűnés adott alkalmatosságot. Ennek következése az, hogy attól fogva a' Rénusnak mind két partyán meg szűnt az ellenségeskedés, mind a' két armádiának és Rénus környékén lakóknak szabadosan lehet a' nevezett folyó vizen hajózáni, de csak nappal; eleséget mind ide mind amoda hordhatnak, de munitziókat és táborigényeket tellyességgel nem, és valamiképen a' Rénus innenső, úgy a' túlsó partyán lakozóknak szabad nem lézzen a' vélek által ellenbe lévő partra ki szállani.

Egymás későbbi de ugyan onnan jött levél így szól e' tárgyról: „Itten is officialiter ki hirdettetett a' fegyver szűnés, a' honnan tegnap már minden Fr. forposztok vissza vonták magokat, a' sántzokból ki húzták ágyúikat, és a' Rénus partyán fekvő *Koblentzi* házakból, wellyekben eddig vigyáznak vála ki költöztek, s a' kapukat is fel nyitották. Magából *Koblentz*ből is sok Fr. lovaság és gyalogság marsirozott ki. *Collett* Fr. divisionális Generálist maga, és *Kléber* Generál adjuvánsával együtt Jan. 4-dikén *Ehrenbreitstein*-ban meg-vendéglette hertzeg *Württemberg* Cs. Kir. F. M. Lajtinánt.

*Bülh*ből, a' *Büdeni* hertzogségben fekvő mező városból, a' *Conde* hertzeg armádiájának fő kvártélyából illyetén foglalatú levelet olvasunk: „Az eddig bennünket nyughatatlankodtató bizonytalanságunktól immár meg szabadúltunk, mivel épen mái napon érkezett hozzánk az a' rendelés, melly által a' *Brisgóviai* kerületbe, nevezetesen *Rastadt*-tól fogva *Offenburgig* téli kvártélyba szállani parantsoltatunk, de azért még is itt fog maradni fő kvártélyunk. Mivel közelebb esünk a' több armádiákhoz, könnyebben bé foldozhatjuk azon lyukat, a' melly a' desertio, nyavalya, és fegyver által ejtetett corpusunkon. A' *Salm*, *Damás* és *Beon* neveket viselt regementeknek maradványai hozzánk fogják magokat kaptsolni.

Olasz Ország.

Az Olasz Ország háborús körülállásokról következő hadi tudósítást említi a' múlt szombaton déli után költ Bétsi diárium: „A' múlt hónapnak 23-dikán költ Turini tudósítások szerint, azt a' kedvetlen hírt vette a' királyi udvar, hogy ámbár igen sok hó esett legyen is az *Alpes* hegyek közt: még is mindazáltal az *Aostai* környékre nyomúlván az ellenség, az ott tanyázott *Pedemonti* seregekre reménytelen reájok ütött, a' *del Principe Tommázó* nevű híres lineát el foglalta, 's azóltától fogva mindenütt szabadosan jár kél és puszti. Ezen alkalmatossággal két kompánia *Pedemonti* sereget és számos munitziót nyert el. E' mellett minekutánna a' *Cevai* és *Pagnaskoi* vidékekről magát hátrább húzta, és téli kvártélyra szállani láttatott volna, reménytelenül előre nyomult, és 3000 emberre való tanyát készített *Piora* mellett. Mihelyt fülébe ment a' Királynak ez a' veszedelmes körülállás, legottan *Cairo* felé menni 's ottan magát kélzen tartani parantsolta seregeinek. Dec. 18-kán egy tsuport szökött Frantziáság akarván a' *Pedemonti* sereghez által menni, tsaknem egészlen öfzve vagdaltatott az elsőbkek által.

Dec. 28-dik napján egy Dániai kereskedő hajó futott bé a' *Livornói* kikötő helybe, melly *Tulónból* menvén oda, azt a' hírt vitte; hogy ottan egy 15 linea hajókból álló Fr. flotta legyen kélzen, és Januarinsnak 15-dik napjáig szélnek is fogja vitorláit botsátani.

Innen még nem iratik, hogy a' Cs. K. és Alpesi Fr. armádiák közt fegyver szünés volna; azomban ott is tsendességben tartya őket *Bruma* Generális. *Lombardiának* védelmezésére minden szükséges rendelések meg tétettek; a' *Pedemonti* tartományból ki költözött Cs. Kir. seregeknek fő kvártélyja *Páviába* az ispotálya pedig *Kremonába*

vitetett által. — *Cévaban* a' Szárdiniai Királyhoz tartozó *Finde* nevű tartománynak erős várában válogatott fegyveres népet, és sok ártillériát hagyott Gr. *Wallis* Cs. Kir. hadi Tármeister, mind azon erősségnek védelmezésére, mind az ellenség előbre való nyomulásának meg akadályoztatására. A' Cs. Kir. ármádiához *Tyrolisból* 10000, *Triestből* pedig 2000 ember küldetett segítségül. Az *Alpesi* Fr. ármádiának fő kvártélyja még most is *Szavonában* vagon.

Nagy Britannia.

A' Fels. Angliai király hirtelen való változást szenvedett egészségében, mellynek fő oka meghevült testének meg-hivesítése vala, és a' melly közelített a' léthargushoz, az az a' szüntelen való álomban bolondító betegséghez. Ezen szomorú történetről Dec. 14-dik napján *Portlán* hertzeget különös kurir által tudósította a' Királyné. A' későbbi Londoni levelek szerént, most már jobban érzi magát a' Király, és a' nevezett napon ki is lovaglott — Orvos Doctorainak javaslására rövid idő múltván a' *Báthi* savanyú viz itatra és ferdöbe fog menni.

A' *Wallisi* hertzeg affzonynak, a' ki közelget szüléséhez, 600 font sterling ezstendei fizetéssel, B. *Daschwoth* Henrik hitvese választatott gyermek fő gondviselőül; dajkául pedig egy *Dowyer* nevű hires Prokátornak a' felesége 200 font sterling ezstendei fizetéssel. Mind ez, mind az elsőbb holtok napjáig meg fogják fizetéseiket tartani.

Londonban a' múlt ezstendőben 18361 ember született, és 21179 holt meg. Az utólsóbbak közt 6400 2, 's 5 ezstendőn alól való gyermekek voltak; 65-en 90 — 100 ezstendőt értek, a' legöregebb éppen 100 ezstendős volt.

A' múlt ezstendőnek kezdetében az Angliai király köté helyekbe bé futott, és ottan le arestáltatott

kereskedő hajók éránt következő tikkelyekből álló hirdetmény tétettetett közönséggé : 1.) Jelentsék a' tulajdonosok, mennyi árú portéka volt hajóikon. 2.) Küldjék bé a' ministeriumnak az assecuraló levelet. 3.) Az assecuralónak és a' portéka tulajdonosainak neveiket, hogy ekképen meg tudhassák a' neutralis nemzetekből valókát a' Nagy Britannia ellenségeitől különböztetni. — Értésére esvéna' Londoni ministeriumnak, hogy a' Spanyol Országi kikötő helyekben barátságosan fogattatnak a' Fr. kapzsi hajók, a' melyek sok Anglus kereskedő hajókat elrablottanak, egynéhány regement gyalogságot és sok hadi eszközöket parantsolt Gibráltárba menni.

A' múlt Dec. 16-dikán jutottak bé a' Portsmouthi kikötő helybe, a' *Doyle* Fr. emigráns Generális vezérlése alatt Frantziák ellen küldetett, és a' *Quiberoni* veszedelemtől fogva az *Isle de Dieu*, az az, az Isten nevű szigeten tartózkodott hadakozó hajók és hadi seregek. —

A' *Normándiai* tengeri partoknak megkémelésére *Bouillon* hertzeg által küldetett két kémek *Vincent* és *Peronne*, sok veszedelmes tengeri utazások után, a' *Guernseyi* szigetbe bé jutottak.

A' *Háampton-Court*i Királyi várban lakó Hollandiai Helytartó Fejedelemnek és familiájának tartására rendelt költségek nem a' Státus kintstárából, hanem az Angliai Király magános erőnyéből folynak. A' nevezett várban lakott pensionátus személyeknek egyen egyen 1000 font ásterlinget rendelt a' Király azon károknak ki pótolására, mellyet ott lévő szobáiknak elvesztések által szenvedtek. Egy igen gazdag és miliomokkal bíró, *Hope* nevű, az Orániai hertzeggel együtt Angliába emigrált Belga, Lord *Hopeton* igen fényes palotáját vette meg magának lakó hajlékúl.

A' Parlamentomnak újabb öszvegyűlése Februáriusnak 2-dik napjára halasztatott. — Nagy

Britanniának mostani hadi serege, nem említvén hajós seregeit, 188548 főből áll; hanem, mivel minden regimentből 100 ember botsáttatik el a' minapi végezés szerént, nagyon meg fog annak száma kissebbülni. *Paoli* Korfzus Generális Londonban telepedett le.

A' *Filadelfiai* Congressusnak előülője *Washington* azt a' jelentést tette a' Londoni ministeriumnak, hogy mivel a' *Rhode Islandban* lévő *Anglus* al-Consul *Moore Tamás* illetlenül viselte magát az oda való kormányozó eránt, és az egyesült Amerikai Státusok tekintetével 's méltóságával ellenkező ki fejezésekkel telyes levelet küldött hozzája, ottan ötöt többé meg nem ízenvedhetik. A' *Jó Reménység* hegyébe 3 regiment gyalogságot, egy regiment lovasságot, és egy artilleria corpust küldött a' fő kormányfőnek. Nemrégiben egy *Török* kurir ment bé *Londonba*, melly mivel szokatlan dolog volt ennekelötte, sokan bámultak reája.

Egy nem régiben meg holt Londoni gazdag *Zsidó* affzony azt a' rendelést tette végső testamentomában, hogy az ő holt teste *Jerusalembe* vitessék temettségre, melly végre nagy summa pénzt is hagyott. Lelketlen testével 12 *Zsidók* fognak oda utazni, a' kik szabad asztalokon és úti költségeken kívül, a' nevezett szent városból lejendő vissza térésekkor, egyen egyen 200 font sterlinget az az, 1800 forintot fognak fáradságoknak jutalmául venni.

A' Dec. 15-ik napján tartatott ülésben azt kívánta *Smith* úr az alsó parlamentomban, hogy egy Commissió neveztesse ki azon környülállásoknak meg vizsgálására, a' mellyek a' költsönözésről való végzést követték. *Pith* minister sem ellenkezett ezen fel tétellel, azomban hathatók okokkal védelmezte magát az eleibe hempelyített ellenvetések ellen. Okainak rövid summája e'

vala; Szükségesnek itéli, úgymond ő, a' Frantziák ellen való hadakozásnak folytatását, és a' szükséges hadi költségeknek költsön fel vételét, leginkább azon okból, mivel a' midőn a' Király, és ő békességgel biztatták a' Parlamentomokat, még akkor tudokra nem vólt a' Cs. K. armádiának a' Rénus mellett való szerentsés előmenetele. Hogy ha tehát egyenlő erővel nyúlna Anglia a' jövő táborozáshoz, 's hasonló szívvvel folytatná a' Frantziák ellen való hadakozást, bizonyosan legditsőségesebb és hasznossabb békességet reménylhetne magának. A' ki rendeltetendő Commissio eránt való projectumát *Smith* úrnak eggyező akarrattal bé vette az alsó Parlamentom, még pedig nem úgy a' mint *Pith* minister kívánta, hogy t. i. tsupán ministerialis indúlatú személyekből szerkeztessék öszve, hanem elegyesen udvari és nem udvari emberekből, és hogy minden Parlamentalis tagnak szabad légyen azon Commissióban megjelenni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' felső Parlamentomnak Dec. 17-dikén tartott gyűlésében azt a' meg-jegyzést tette Lord *Lauderdale*, hogy a' Frantzia kormányfők nem színtek kedvező vélekedéssel lészzen N. Britannia pénzes kútfejeiről, a' midőn értésére fog esni, hogy tizennyóltz millió font sterling költsön pénzért két millió font sterling interest fog a' Status fizetni a' pénz váltóknak. Valamint *Pith* minister az alsó, úgy Lord *Grenville* a' felső Parlamentomban azt felelték, hogy öke' dolgot előre el nem láthatták, és hogy épen nem a' Király békesség szerzésről tett ígéretének következése ez, mivel nem meghatározotképen tette a' Király azon ígéretét, hanem olly fel tétellel, hogy ha a' Frantzia kormányfők az eleibe tétetendő békességes tzikkelyekre reá fog állani.

Az Artésiai Grófról bizonyos, hogy ő rövid idő múltván *Skótzsiának* fő városába *Edingburgba* fog menni lakni. Azt is beszélik *Londonban*, hogy

a' *Párisi* Directorium végzése szerént, minden születtett Brittusnak, a' ki Fr. Országban nem tüzes házas lakos, örökre ki kell onnan menni.

A' *Wallisi* hertzeg adósságainak ki fizetésére ki rendelt Commissió azt kívánja a' Creditoroktól, hogy minden százon tized veszessenek; de ezek tellyességgel nem akarnak arra állani.

A' múlt hólnapban egy nevezetes és tudós irás jelent meg a' Publicum előtt, mellyben sok okkal meg mutattatott, hogy a' földi almából igen jó kétfzer sült pogácsát lehet a' hajós seregek számára készíteni. Az Admirális Collegium megvizsgálván e' dolgot, hasznosnak találta ezen kenyér nemét, és meg is határozta, hogy a' jelenvaló kenyér szükségének idején, ezen föld gyümölcséből való kenyér süttessék a' hajókon szolgáló katonaságnak és embereknek, *Decembernek* elején egy Fr. affzonyosság jutott bé *Londonba*, a' ki is sok szerentsétlenségei, de e' mellett sok vitézetei által nagyon figyelmetessé tette a' Publicumot. Férje *Bennesnek* hivatott, ő maga eredetét egy *Normándiai* nevezetes familiától vette, és férjével edjűtt az 1792-ik esztendei táborozásban mindenkor jelen volt. A' *Brunsvigiai* hertzeg Fr. Országból lett retirálása után, a' *Damas* nevet viselő Britanniai szabad seregnél vett szolgálatot, és minekutánna 1793-dik esztendőben férje mellőle el esett volna, gyakorta kéretett azon regementnek kormányozójától, hogy azon veszedelmes élet módjáról mondana le; ő ellenben azt felelte, hogy mivel vallása 's királya védelmezésére fogott volna fegyvert, lehetetlen volna nékie azt le tenni, egy olly időben, mellyben férje halálán való boffzuállásának kívánsága továbbá is azon élet módjában való megmaradását kívánná. — Illyetén vitézi indulattal folytatta 1793, és 94-dik esztendőben vitézi életének pályáját, mellyre nézve az egész regement kitsinytől fogva nagyigigen betsülte vitézi bátorságára, és veszedelmes tettei-

re nézve ezen afzszonyt. — A' *Quiberoni* szerentsétlen expeditióban is jelen volt, és a' több nevezetes Frantziákkal együtt fogsagba esett, hanem tsudálatos utakon módakon meg szabadúlván a' fejére mondatott halálos sententziától, dobos köntösben *Londonba* ment. Új Eborácumban Amérikanak egy nevezetes szigetében igen nagy pufztitást vitt végbe a' sárga hideg, mellynek el távoztatására Nov. 26-dikán közönséges áhétatosságot és böjti napot tartottak annak lakosai. —

Frantzia Ország.

A' *Toskánai* nagy és fő hertzeg Gr. *Carletté* helyett *Don Néri Corsini* urat a' maga finantziális Tanácsának titoknokját küldötte *Párisba* követségbe. —

A' Fr. Orzági lakosokra vetett 600 millióból álló erőltetett költsön pénzből 70 millióm esett az Austriai Belgiumra, mellyet pengő pénzben, veretlen ezüstben és aranyban köteles lefizetni. — *Lüttichben* sok mindenféle el rejtett tábori eleség találtatott, egyetlen egy magazinum 20000 livra kész pénzre betsültetik. Azok az ágensek és polgárok, a' kiknél ezen el rejtett eleségek találtattak, árestomba tétettek; ennekfelette minden városbéli házakat meg vizgáltak a' ki rendeltetett Commissáriusok.

XVIII Lajos Fr. Király minap el fogatott ágense Gr. *Brigelin*, a' katoná Commissio által halálraíteltetvén meg öletett. Újabb instructiót adott a' Directorium az Országba ki küldött Commissáriusainak, hogy minden vissza tért desertorokkal, emigránsokkal, és a' polgári hitet le nem tett papokkal a' törvény szerént bánjanak. — Továbbá azt javasolta, hogy Páris városában még egy politzia ministert kell ki nevezni, mivel ottan sok contrarevolutionisták lappanganak, és ottanszok.

tak a' Fr. respublika veszedelmére intézett öszve esküvések koholtatni.

Az Amérikai Fr. coloniákból ki költözött lakosokra nézve is azt javasolta azon Directorium az ifjabb Tanátshoz küldött Commissiója által, hogy mivel ezek is hasonló indulattal bírnak a' több emigránsokkal, tehát erántok is végbe kell vinni az ezek ellen hozatott közönséges törvényt. Az északi Amérikai respublikában sekvő jószágában *Lafayette* Fr. Generálisnak, egy igen szép házat építetett *Washington* Amérikai Generális, mellyet mihelyt amaz fogságából ki szabadúlni, és Amérikába menni fog, azonnal neki ajándékozza.

Dec. 26-ikán Commissiót küldvén a' Directorium az ifjabb Tanátshoz, azt javasolta, hogy a' Fr. ármádia mostani uniformisa változtassék meg, melly által engynéhány milliót fog nyerni a' nemzeti kints-tár.

A' Fr. emigránsok ki szállottak a' *Rhüs* fél szigetben a' szárazra, és küldöttek is néhány embert a' *Muszilloki* környéken táborozó *Chouánok* segítségére. Ezekről mindazáltal keveset tartanak az Fr. patrioták, mivel sok betegek, és alacsony emberek vagynak közöttök,

Eddig tsak szó beszéd volt, de már most minden kétségkívül való dolog, hogy *Barthelemy* úr, a' ki mind ekkorig szerentséssen folytatta a' Fr. respublika békességet tárgyazó dolgait, vissza hivott *Basileából*. Ennek oka pedig ez, hogy ő szüntelen azt javasolta a' lenni meg szünt Közjóra ügyelő *Párisi* Commissiónak, hogy elégedjék meg a' Frantzia respublika mostani határaiival, szünyék meg a' további tartományok keresésétől, úgy is elegendő nagy, és olly erősegekkel bír, mellyekhez hasonlókat Európa nem mutathat a' t. vagy pedig az hogy nem *Basileában* hanem másutt fog a' békesség munkába vétetni.

A' jövő tavaszi és nyári táborozásra 1500 millió livrát rendelt a' Párisi Directorium, de csak olly fel tétellel, hogyha ételen békesség nem lejjend a' hadakozó felek közt.

A' Dec. 25-dik napján tartatott gyűlésben azt végzette az ifjabb Tanács. 1.) Hogy mihelyt az erőltetett költsönözött pénznek egy harmad része bé fog a' nemzet kasszájába vitetni, azonnal töretesség öszve az assignátákat készítő *matrix*, avagy metztett tábla. 2.) A' Nemzetnek minden ingó bingó jószágá szabad dispositiójára hagyatassék a' Directoriumnak, a' mellyeket tettzése szerént el adhasson, fel tserélhessen, vagy a' mint a' republika jelenvaló szükségei kívánják, olly végekre fordithassa. 3.) Minden királyi, és királyi hertzegekhez tartozott jószágokat, erdöket 's több efféleket szabadon el adhasson. 4.) Minden egyéb nemzeti jószágokat, azon ezer milliomon kívül, melyek a' haza védelmezőinek megjutalmaztatásokra rendeltetett, szabadon el adhassa és fordithassa a' Status javára.

Minekelötte a' Frantzia királyi hertzeg affzonyka unalmas fogságának helyét a' Tempelt oda hagyta, volna, azt kívánta a' Directoriumtól, hogy előbbi fő gondviselőnéje *Tourzel* affzonyság adattatna melléje úti társúl; hanem mivel a' Conventnek nem tettett tanács adásokkal érdeklette a' nevezett affzonyság a' hertzeg affzonyt, bé nem nem tellyesitetett kívánsága.

Mennél szorgalmatosabban téteti a' Fr. fő kormányzék a' hadi készülöteket, mennél több ifjúságot küld a' *Rénusi*, *Sambrai*, és *Móseli* ármádiákhoz, mennél több milliomokat áldoz fel a' hadi készülötekre: annál kevesebb bizodalma van a' Frantziáknak, hogy a' békességnek régen olhajtott arany hajnala ebben az elztendőben felettek fel derülhetne; e' mellett nem csak a' szülöket fiaiknak táborba való erőszakos küldetése, hanem

az erőltetett költsön pénz is felettébb el idegenítette a' lakosokat a' Fr. Constitutiótól.

Batáviai Respublika.

Igazán mondják, hogy a' midőn a' nagy urak egymással veszekednek, az apróbbaknak kell az egresset meg kóstolni; mivel könnyen öfzve békének a' hatalmas Státusok, és azon kisebb Státusok, mellyek e' vagy ama részhez hajlottak, fizetik meg a' bor árát. Sok példákkal meg lehetne ennek a' példa beszédnek igazságát e' világ nagy könyvéből a' históriákból mutatni. Egyebet el mellőzvé, tekintsük meg a' frigyos Belgiomi köz Társaságnak jelenvaló állapotját, abból mint tükörből világossan ki láthatjuk, hogy ritkán szokott a' Nemzetek közt támadt revolúcióknak jó végek lenni, kiváltképen az abba elegyedett élő emberekre nézve. Egy szemes utazó ekként rajzolja le a' Batáviai Respublikának állapotját: „A' Belgák rendkívül való patriotismusoknak gyógyítására irt recipét igen nehéz nékiük meg emészteni. Mindenek veszfőfélbe vagnak, sem kereskedéseknek és industriájoknak, sem kézi mesterségeiknek nints oly folyamatja, mint volt ennekelőtte; minden héten öt, 's hat gazdag kereskedő bankrotéroz, az az Créditorainak ki elégtésere magát elégtelennek lenni jelenti; töbnire minden magazinumok ki ürültek; a' capitalisták semmi interest nem vehetnek adósaiktól; a' kereskedők muzsika nótát irdogálnak boltjaikban; a' Fabrikánsok imitt amott sétálgatnak és dohányoznak; sokan mantli zsákokra rakják kevés bútorjaikat, kiváltképen azok, a' kiknek házaik házak 's kebelükben kenyerek, 's hová igyekeznek menni? — Amérikáka, hogy ottan tsendesebben ehessék kenyér falatjaikat — A' házak üressen állanak, 's áruba botsáttatván a' 20000 forintot érok fele pénzen adattatnak el; még is kevés vevők találtatnak.“

Egy szegény Belga ekként panaszolkozott ezen utazónak: „Leg jobb barátaink is pénzt kívánnak tőlünk, holott semmink sincs, semmit nem nyerünk — A' melly obligatioink ennekelőtte 10 ektendővel 100 forint érték voltak, most 50 forint héjánossággal is el adnánk azokat, csak vévöket találhatnánk. Ilyen következései vagynak revolúciónknak! Ide járúl, hogy a' *Jó Reménység hegyét*, és a' mi arany bányainkat, napkeleti Indiai örökségeinket 's kereskedésünket el vesztettük, nem sokára napnyugoti Indiai colóniáinktól is vég bútsút veszünk. — Ebből áll szép szabadságunk! — Ebből egyenlőségünk! kedves tizimborás társaink még 68 millióval tartozunk; hanem ezzel vigasztaljuk magunkat, hogy a' hol nints ott ők sem találhatnak semmit. Az ő tsupáz biztatásaira épen nem támaszkodhatunk, mivel finántziájoknak rossz állapotban való létele miatt magok sem tudnak magokon segíteni. Azt is jól tudjuk, hogy *Dánia*, *Svédzia*, és *Spanyól Ország* szüntelen ezt sugallják a' Párisi Directorium füleibe: Tsináljátok békességet! másként mind Ásiában és Afrikában, mind Amérikában megkopasztanak bennünket a' Brittusok. — A' minthaljuk, enged is már a' Directorium sugallásaiknak, 's bizonyossan mi fogunk lenni az áldozat — Nem lesz ez az első történet rajtunk, mi már meg lehetösen hozzá szoktunk az illetén dolgokhoz.“

Lengyel Ország.

Stanislaus Augustus volt Lengyel Király még most is *Grodnában* Lythvániának nevezetes városában mulat. — —

Még ugyan, a' mint Dec. 21-kén írják *Warsóviából*, bé nem mentek oda a' Prusszusok, de már közelgetnek hozzája. Prussziai minister *Buchholz* úr és *Favrat* Generális gyakorta conferentiát tartottak *Buxhöwden* és *Derfelden* Orosz Ge-

nerálisokkal Lengyel Ország jövődébéli állapotjáról, 's nevezetesen *Warsóvia* sorsáról. *Favrat* Generális plánuma Izerént *Warsóviába* 16 batalion gyalogság, 10 eskadrón lovasság, és 36 ágyú, 's többféle hadi munitziók fognak őrizetbe tétetni; annak külső várasába *Prágába* pedig 2 batalion könnyű gyalogság, 'és 3 escadrón hufzáság. Elegendő eszköz *Warsóvia* lakosinak, és a nyughatatlan Lengyel nemességnek zabolán való tartására. A' *Prussiai* Király azt kívánja, hogy a' *Petersburghu* vitetett Lengyel Országi documentok, és *Warsóviai* híres bibliotéka küldesse nek oda vissza, a' honnét el vitettek.

Helvétzia.

Báselből Jan. első napján: Tegnap előtt 3 Frantzia fogatott el a' Fr. követ *Barthelemy* úr kívánsága Izerént, a' kik a' *Párisi* Directorium által fontos dolgokkal, sok pénzel, és drágaságokkal parantsoltattak *Konstántzindpolyba* menni. Minden nálok találtatott irás, pénz, betses jószág, órák, gyűrűk tőlök el vétetvén el petsételtettek, önnön magok pedig a' város tömlőtzébe tsukattak. Egynéhány hétig tartott ott mulatásoknak idejében igen sok pénzt el tékozlottak, és sok betses jószágot adtak.

A' Fr. Királyi kis asszony *Báselbe* lett feltserítetésének alkalmatosságával két kis ládátskatalátatott a' kotsijában, mellyben a' mint mondják néhai édes Annyának betses kövei és gyöngyei vóltanak. Ezen két ládátskát a' *Báseli* polgármesternek adta által a' Cs. K. Commissárius, hogy azokat küldje vissza *Párisba*. Azon 2000 Luidorokat is, a' mellyek az *Austriai* fogságba esett Fr. ministereknel és deputátusoknál találtattak, a' nevezett Polgármesternek adatta által. Midőn *Basilea* városán keresztül utazott volna a' Fr. hertzeg asszony, ekként kiáltozott a' nép: *Ellyen*

a' hertzeg affzony! éllyen a' Császár! — Midőn a' fent nevezett Fr. deputátusok ott által utaztak volna, ekként kiáltozott: Éllyenek a' deputátusok! éllyen a' Fr. republika!

Konsántzindpoly.

Az Anglus követnek innen való el menetele nagy figyelemetességre való alkalmatosságot szolgáltatott a' muzulmanoknak, kiváltképen által nem látván annak valóságos okát. A' Török tartományokban imitt amott ki ütött nyughatatlan-ságok arra határozták a' fényes Portát, hogy egy Európai hatalmas udvarral szoros szövetségre lépjen. Kevés idővel ennekelötte a' Sziriai helytartó Basa is Gezár nyakaskodni kezdett, és teilyességgel meg nem akarta engedni, hogy a' kormány-szék által meg határozott árron szedettség a' búza helytartóságában. Konstántzinápolyban ellenben, ki vévén a' pufztító dög halált, mindenek tsendeségben vagynak. Ezen gonosz el háritása végett minden mosékben, az az, Török templomokban közönséges áhétatosságot tartani parantsolt a' Császár, mellyen udvari főbb tselédjeivel és ministereivel együtt önnön maga is megszokott jelenni.

Magyar Ország.

Bihar Vármegyéből Dec. 25-dik napján: A' múlt heteken Nagy Váradon tartatott Criminális Sedriában ez a' ritka történet adta önnön magát elő. Egy jó gazda szegény legénynek részeges felesége, mig az ura szekerességre oda járt, a' búzájából egynéhány kilát el hordott a' kortsmára, 's dorbézolt a' mint és a' mig lehetett. Közelgetvén az ura haza jövetelének ideje, nagy nyughatatlan-ságba esett, tudván előre tulajdon tapasztalásai-ból, hogy a' férje keményen meg fogja a' háta közepét dörgetni. > Panaszolja magához hasonló

vén affzony szomszédjának a' dolgát, 's mi tévő legyen tanátsot kér tőle. Ez néki azt javasolja, hogy ásson bürök gyökeret, főzze meg leveleit káposztában, tálalja férje eleibe, 's bizonyosan meg szabadúl az ülekektől. Úgy is történt a' dolog, a' részeges affzony követi szomszéd affzonyának tanátsát, ki tálalja férje eleibe a' bürök káposztát, a' ki fáradt lévén jó formán ett a' mérges étékből; de három óra múlván meg-holt. E' miatt mind a' tanáts adó, mind a' követő affzony érdemlett halálra íteltettek. — A' *Bürök* deákul *Cicuta*, magában igen mérges plánta, és bizonyos halált okoz mind az embernek, mind a' baromnak ha azt meg eszik. Régi homályosságából *B. Störck*, a' Fels. Cs. Királyi udvarnak belső orvos Doctora, és az egész Austriai birodalomnak Protomedicúsa hozta világosságra, és már most mind külső mind belsőképen sok veszedelmes és vakmerő nyavalyáknak orvoslására haszonnal fordittatik. — Ezen plántának levele hasonló a' petreselem gyökér leveleihez, hanem nagyobb és szélesebb.

* * *

Mint hogy a' mái napon a' Török Országgi posta fog menni: tehát sem *Buda* sem *Poson* felé nem küldhettem *Almanakokat*. Hanem küldök *Köszeg* felé, következő numerusú coperták alatt járó újságim Erd. Olvasóinak. *Először*, régi *Olvasóimnak* Nro. 131. 142. 149. 195. 222. 240. 334. 371. 381. 418. 447. 463. 488. 521. 553. 554. 572. *Másodszor*, új *Olvasóimnak* Nro. 3. 4. 23. 24. 68. 69. 79. 92. 96. 109. 114. 117. 139. 147.